

Svar på interpellation 2013:1 av Nanna Wikholm (S) om skärgårdstrafiken

Nanna Wikholm (S) har ställt följande frågor till mig om skärgårdstrafiken

1. Vad är syftet med att lägga om skärgårdstrafiken så att så många resenärer får försämrade resmöjligheter?
2. Vilka är det ekonomiska konsekvenserna av det nya trafikupplägget?
3. Vilka konsekvensutredningar har genomförts för att ta reda på effekterna trafikläggningen?
4. Har konsekvenserna av minskade konkurrensmöjligheter för mindre lokala entreprenörer analyserats?
5. Varför har det varit så angeläget för den politiska majoriteten att driva på för ett oklart uppdrag om att upphandla ett helhetsansvar för sjötrafiken?
6. Hur menar du att det delade ansvar och den mångfald av skärgårdstrafikföretag som idag återfinns inom sjötrafiken inverkat negativt på sjötrafiken och utvecklingen i skärgården?
7. Vad har utredningar och förberedelser av en upphandling av ett helhetsansvar och förändringar av skärgårdstrafiken hittills kostat skattebetalarna?

Som svar vill jag anföra följande:

Jag är stolt över Stockholms unika skärgård med alla öar som bebos och besöks av hundratusentals varje år. Vi vill utveckla skärgården genom att skapa bättre förutsättningar som möter både dagens och morgondagens trafikbehov. En välfungerande kollektivtrafik såväl på land som till sjöss ska vara en självklarhet för alla invånare, företag och besökare i hela Stockholms län.

Arbetet med basturlistan har sin grund i flera viktiga styrdokument såsom Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010 (RUFSS), delregional utvecklingsplan för Stockholms kust och skärgård och Skärgårdspolitiska programmet. Utöver detta ligger även de cirka 1000 synpunkter och önskemål som inkom till förvaltningen i samband med den genomförda Request for Information (RFI). Resultatet visade att vi har en bra grund och det finns flera saker som vi kan fortsätta att förbättra.

Arbetet har resulterat i en basturlista för hela skärgården som är baserad på nio replipunkter och 13 kärnöar. Replipunkt ska vara en välfungerande knutpunkt för resande och godstransporter. Bastrafiken mellan replipunkter och kärnöar ska möjliggöra dagliga arbets- och skolresor samt resor över dagen till och från kommuncentrum under vardagar året runt. Dessutom ska samordningen mellan land- och sjötrafiken bli bättre för att underlätta hela resan.

Skärgårdstrafiken kommer i och med upphandlingen att öka från och med 2014. Dessutom tillkommer ett försök som Alliansen gör med en Nord-Sydlig förbindelse i skärgården.

De turer som finns med i basturlistan är inte alla de turer som kommer att gå. Utöver basturlistan kommer en rad andra båtturer att upphandlas av Waxholmsbolaget och gå både på sommaren och vintern. Det innebär att antalet turer till en del bryggor inte minskar som vi kan tro vid en första anblick i basturlistan, utan i stället kommer att öka när vi ser till hela trafikutbudet.

Tidtabellernas exakta utformning görs av operatörerna i dialog med skärgårdsboende, berörda kommuner och näringsidkare. På det sättet tar vi tillvara operatörernas kreativitet och kunnande för att göra skärgårdstrafiken ännu bättre. Tack vare den nya kollektivtrafiklagen skapas också möjlighet till kompletterande kommersiell trafik, främst turisttrafik, som kan förstärka turerna.

Det är allvarligt att interpellanten i flera av frågorna kommer med direkta felaktigheter. Antingen beror detta på okunskap eller på illvilja. Trafikutbudet kommer att öka och eftersom detaljerna i det totala trafikutbudet inte blir känt förrän anbuderna har utvärderats är det direkt felaktigt att hävda att ”så många resenärer får försämrade resmöjligheter”. De flesta kommer i stället att få betydligt bättre resmöjligheter. Detsamma gäller felaktiga påståenden om ”minskade konkurrensmöjligheter för mindre lokala entreprenörer”. Syftet med upphandlingen är att underlätta för människor att bo och verka i skärgården. Bland alla förbättringar i trafiken återfinns inte minst sådana som är till gagn för just fastboende och verksamma i skärgården.

De planerade upphandlingarna omfattar Norra, Mellersta och Södra skärgården samt hamntrafiken. Utöver detta kommer ytterligare sju mindre upphandlingar att ske. För att hela skärgården ska vara levande säkerställs det i upphandlingen att mindre trafikentreprenörer även fortsättningsvis ska kunna bli kontrakterade. Den gemensamma trafikledningen inom Waxholmsbolaget kommer att behållas som en central position för att garantera ett fungerande helhetsperspektiv.

Det är ingen entreprenör som ska ha ett helhetsansvar för sjötrafiken. Det övergripande ansvaret ska även fortsättningsvis ligga hos landstinget och Waxholmsbolaget. De fyra

trafikområdena upphandlas var för sig liksom de sju mindre upphandlingarna som omfattar enskilda linjer.

Sedan 2011 pågår ett arbete som syftar till att förstärka Waxholmsbolagets beställarroll genom att renodla avtalen och dess utformning, så att en högre grad av affärsmässighet kan uppnås. Härigenom skapas också bättre möjlighet till uppföljning och kontroll av tillämpning av avtal. Idag har Waxholmsbolaget en relativt brokig avtalsstruktur som är svår att överblicka, vilket medför svårigheter vad gäller etablering av en effektiv förvaltning. Det är viktigt att Waxholmsbolaget och Trafikförvaltningen har en hög beställarkompetens så att varje skattekrona används så effektivt som möjligt.

Den RFI som genomförts med över 1000 synpunkter inför upphandlingen, framtagande av förfrågningsunderlag och övrigt stöd i upphandlingarna har kostat Trafikförvaltningen cirka 15,0 miljoner kronor exklusive moms. Landstinget har sedan tidigare centralt fakturerats cirka 2,9 miljoner kronor exklusive moms. Siffrorna baseras på kostnader till och med januari 2013. Ytterligare kostnader kommer att tillkomma i samband med förhandling och färdigställande av avtal. Det är helt enligt plan i ett pågående arbete med ambitioner att göra skärgården ännu mer levande. Vi är stolta över att kunna presentera nödvändiga och viktiga satsningar i en unik och värdefull del av Stockholms län.

Det är genom ett gediget arbete och genom att lyssna på alla kloka synpunkter och idéer som Alliansen kunnat säkra många av dessa förbättringar. Jag känner samtidigt stor ödmjukhet inför att förbättringarna ska bli ännu fler och vi är beredda att göra allt för att skapa en mer levande skärgård.

Därför kommer vi fortsätta att vara aktiva och engagerade i frågan om framtidens skärgårdstrafik i Stockholms län. Vi är beredda att använda alla de förändringsmöjligheter som finns, även efter att den pågående upphandlingen är avslutad. Bland annat kommer den basturlista, som finns med i förfrågningsunderlaget, att kunna korrigeras med upp till tio procent.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 14 mars 2013

Christer G Wennerholm